

SH - DEMOKRATINS YRKEN

Syfte: Att ge eleverna en förståelse för vilka yrken som tillsammans får en demokrati att fungera, samt att utveckla deras förmåga att resonera om hur olika professioner, kompetenser och samhällsfunktioner påverkar demokratin stabilitet och framtid.

Målgrupp: åk 7-9

Tidsåtgång: 45-60 minuter

Material till elever: Penna

Förberedelser för lärare: Skriv ut bilaga 1 och 2. Justera yrkena ifall du känner att något fattas.

GENOMFÖRANDE

INTRODUKTION - EXEMPEL

”Idag ska vi arbeta med en övning som handlar om demokrati”.

Vi ska titta på *vilka yrken* som gör att ett demokratiskt samhälle faktiskt fungerar i praktiken. För även om vi pratar mycket om politiker och val, så bygger demokratin på väldigt många andra människor som gör viktiga jobb varje dag.

Jag vill att ni föreställer er att demokratin är som en stor maskin. Den har massor av delar som samarbetar. Om en del går sönder - vad händer då? Till exempel: Vad skulle hända om medier slutade granska makten? Eller om domstolar slutade vara oberoende? Eller om det inte fanns lärare som lär ut om samhället?”

STEG 1

”Ett demokratiskt samhälle fungerar som en maskin. Om en del går sönder - vad händer då?”

Eleverna får 1 minut att tänka:

- Vilket yrke tror du är viktigast för att demokratin ska fungera - och varför?

Kort bikupa 1-2 minuter.

För att stötta eleverna kan du ge dem en ”yrkesbank” (se bilaga 2)

STEG 2 - TOPP 10

Varje grupp (3-4 elever) väljer sina 10 yrken (se bilaga 2)

Instruktion:

“Tänk inte bara på vilka yrken som är synliga – utan vilka som i bakgrunden gör demokratin möjlig.”

Motivera valen

För varje yrke ska eleverna svara på tre frågor:

1. Varför är detta yrke viktigt för demokratin?
2. Vad händer om yrket försvinner eller fungerar dåligt?

STEG 3 - VAD HÄNDER NÄR DEMOKRATIN SVIKTAR?

“Föreställ er att 3 av era yrken försvinner. Hur förändras samhället?”

Koppla till begrepp som:

- korruption
- maktmissbruk
- propaganda
- rättsosäkerhet

Förklara eventuellt begreppen.

STEG 4 - REFLEKTION I HELKLASS

- Vad har ni lärt er om vilka yrken som håller demokratin igång?
- Vilket yrke blev du mest förvånad över att det är viktigt för demokratin – och varför?
- Var det något yrke som plötsligt kändes viktigare än ni tänkt innan?

BILAGA 1

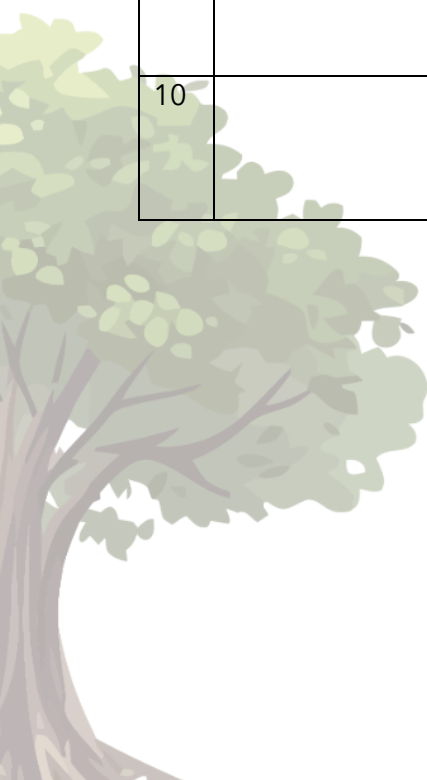
DEL 1 - VILKA YRKEN FÅR DEMOKRATIN ATT FUNGERA?

I den här uppgiften ska du tillsammans med din grupp undersöka vilka yrken som är viktigast för demokratin och varför. Fyll i tabellen för era tio yrken. Förklara varför just dessa är viktiga.

	Yrke	Varför viktigt?	Vad händer om yrket försvinner?
1			
2			
3			
4			
5			

6			
7			
8			
9			
10			

BILAGA 2 – FÖRSLAG PÅ YRKEN

Rättssäkerhet & rättsstat

- Domare
- Jurister / advokater
- Poliser
- Åklagare
- Kriminalvårdare

Delaktighet & valprocesser

- Politiker
- Valarbetare
- Statistiker som ansvarar för valresultat
- IT-säkerhetsspecialister (valsysteem)

Medier & informationskontroll

- Journalister
- Redaktörer
- Faktagranskare
- Kommunikatörer

Offentlig förvaltning & samhällsservice

- Handläggare på myndigheter
- Socialsekreterare
- Lärare
- Civila utredare
- Tolkar och översättare

Infrastruktur & säkerhet

- Räddningstjänst
- Sjukvårdspersonal
- Ingenjörer inom samhällsbyggnad
- IT-tekniker (offentliga system)

Civilsamhälle

- Medlemmar i förening/organisationer
- Aktivister
- Opinionsbildare